שראשון ראשון נפסק שפיר קאמרי ליה רבנן לר' יהודה ר' יהודה לטעמיה [א]דאמר אין דם מבטל דם [ב]ר"ש אומר צלוב על העץ שדמו שותת לארץ ונמצא תחתיו רביעית דם טמא רבי יהודה מטהר שאני אומר טפה של מיתה עומדת לו על גב העץ ורבי יהודה נימא איהו לנפשיה שאני אומר טפה של מיתה עומדת על גב המטה שאני במטה דמחלחלה:

מתני' בראשונה היו אומרים היושבת על דם טהור היתה מערה מים לפסח [א]חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת לקדשים כדברי ב"ה ב"ש אומרים אף כטמא מת: **גמ'** [א] מערה אין נוגעת לא אלמא [ג]חולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמו אימא סיפא חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת לקדשים לקדשים אין לחולין לא אלמא [ד]חולין שנעשו על טהרת הקדש [ב]לאו כקדש דמו [ב] מתני' מני אבא שאול היא דתניא [ה]אבא שאול אומר טבול יום תחילה לקדש לטמא שנים ולפסול אחד:

מתני' [ג]ומודים שהיא אוכלת במעשר וקוצה לה חלה ומקפת וקורא לה שם ואם נפל מרוקה ומדם טהרה על ככר של תרומה שהוא טהור [י]ב"ש אומרים צריכה טבילה באחרונה ובית הלל אומרים [ד]אינה צריכה טבילה באחרונה: **גמ'** [ו]דאמר מר [ה]טבל ועלה אוכל במעשר: [ו]וקוצה לה חלה: [ח]חולין הטבולין לחלה לאו כחלה דמו: ומקפת: דאמר מר [ט][ז]מצוה לתרום מן המוקף: וקורא לה שם: סד"א נגזור דלמא אתי למנגע בה מאבראי קמ"ל: ואם נפל מרוקה: [י]דתנן [ח]משקה טבול יום [כ](משקין היוצאין ממנו) כמשקין הנוגע בהם ואלו ואלו אינן מטמאין [א] חוץ ממשקה הזב שהוא אב הטומאה: בית שמאי: מאי בינייהו אמר רב קטינא טבול יום ארוך איכא בינייהו:

מתני' הרואה יום אחד עשר וטבלה לערב ומשמשה ב"ש אומר [ט]מטמאין משכב ומושב וחייבין בקרבן וב"ה

שראשון ראשון נפסק. שאין זב בקילוח אלא נוטף והלכך אפי' היה רוב לאחר מיתה טהור שהרי מתחילה דם נפל מחיים בתוך הגומא ואח"כ נפל דם מיתה עליו טיפין טיפין כל טיפה וטיפה שנפלה בטלה בדם הראשון שהיה בגומא מחיים והיכא אמרי' דם תבוסה בשוכב על הארץ ודמו זב ואינו נפסק ההוא כי הוי לאחר מיתה רובא אזלינן בתריה מדרבנן ואי נמי מספקא לן גזור בה טומאה: **דאין דם מבטל דם.** בפרק כסוי הדם[ל]: **שותת לארץ.** שאינו נוטף אלא שותת ואינו נפסק הילכך לא מבטל ההוא דלאחר מיתה שהוא הרבה אבל נוטף ראשון בטל ואפילו טיפה שלאחר מיתה מרובה בטלה שלא נפל ביחד: **מתני' מערה מים לפסח.** מכלי אל כלי לרחוץ בו את בשר הפסח אבל במים אינה נוגעת שהיא טבולת יום שטבלה לסוף שבועיים ואין לה הערב שמש עד יום שמונים שהוא תכף להבאת כפרתה והכתוב עשאה טבולת יום דכתיב (ויקרא יב) בכל קדש לא תגע וקי"ל[מ] בכל קדש לרבות את התרומה וטבול יום שני הוא וכשהיא מערה אינה נוגעת במים אלא בכלים ושני אינו מטמא כלי: **חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת.** שהוא ראשון לקדשים אבל לחולין לא הילכך אפילו נוגעת במים אם תרצה שהמים חולין הם וטבול יום שני הוא ואין שני עושה שלישי בחולין ואף ע"פ שהמים הללו נעשים על טהרת הקדש שהרי לרחיצת פסח עשויות לא מהני בהו שני דחולין הנעשה על טהרת הקדש לאו כקדש דמו: **גמ' נוגעת.** במים לא: **כקדש דמו.** ומהני בהו שני: **מתני' ומודים שאוכלת במעשר.** כדין טבול יום: **וקוצה לה חלה.** עד שלא תקרא עליה שם ומנחתה בכלי: **ומקפת.** ומקרבת הכלי אצל העיסה כמו אקפינהו ולא אדמו בשחיטת חולין (דף ג.) וכמו אין מקיפין שתי חביות במס' ביצה (דף לב:). ובגמרא מפרש דמצוה לתרום מן המוקף מן הקרוב לדבר שהוא תורם עליו: **ואם נפל מרוקה.** דהוו להו משקים היוצאין מן הטבול יום וטהורים כדתניא בגמרא: **צריכה טבילה.** ליל שמונים לתרומה מפני שטבולת יום ארוך היא והסיחה דעתה מן התרומה ואם ישראלית היא טובלת לביאת מקדש: **אינה צריכה.** אבל לקדשים מודו ב"ה דקיימא לן (חגיגה דף כא.) האונן ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש הילכך[נ] לאחר שהביאה כפרתה טובלת לקדשים: **גמ' לאו כחלה דמו.** ולא מהני בהו שני: **מתני' הרואה יום י"א.** שהוא סוף ימי זוב ואין יום שלאחריו מצטרף עמו לזיבה: **משכב ומושב.** אפילו בעלה מטמא משכב ומושב לטמא אוכלין ומשקין שהוא כבועל שומרת יום כנגד יום דקסבר יום י"א בעי שימור:

רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם. וא"ת לרבא דמשני אליבא דרבי יהודה בזבחים בפרק התערובת (דף עט:) דבכ"מ אית ליה לר' יהודה מין במינו לא בטיל וכן נמי בפ' הערל (יבמות דף פא:) גבי חתיכה של חטאת וגבי פרוסה של לחם הפנים דקאמר התם ר' יהודה לא תעלה ומוקי לה התם רבה בר רב הונא כשנמוחה ופריך אי הכי מ"ט דר' יהודה ומשני ר' יהודה לטעמיה דאמר מין במינו לא בטיל והכא דקאמר התם בטיל היינו בטומאה דרבנן דמדאורייתא בכל שהוא סגי א"כ ה"נ דם תבוסה דרבנן וליבטל ברובא ויש לומר כיון דשייך ביה טומאה רביעית דם דמטמא באהל ראוי להחמיר בו יותר ולא בטל ברובו במינו וא"ת ולפרוך מהכא לרב חסדא דאמר בפ' הקומץ רבה (מנחות דף כג.) נבלה בטלה בשחוטה דבתר מבטל אזלינן ואי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה והוי ליה מין בשאינו מינו והכא נמי אי אפשר לדם המבטל להיות טמא וליבטל ביה דם של אחר מיתה ויש לומר דהתם אליבא דתנא דבי ר' חייא פליגי רב חסדא ורבי חנינא דסבר התם כרבי יהודה אבל לרבי יהודה גופיה אין חילוק ולעולם לא בטיל[ס]: **מערה אין נוגעת לא.** וא"ת וליתני אינה נוגעת דלגופיה לא איצטריך דפשיטא דמערה דהא אינה מטמאה [ע]בהיסט ויש לומר דאיצטריך לאשמועינן דלא חיישינן שמא נגעה והכי נמי איכא לפרושי הא [פ]דתניא במסכת ידים כל שאינו מטמא את המים במשא כשר לנטילת ידים ויש שרוצים לדקדק הא מטמא במשא אינו כשר לנטילת ידים ומתוך כך אוסרין לקבל מים מן עובד כוכבים ושיבוש הוא דהא נדה ויולדת נוטלות ידיהן אף על פי שמטמאות במשא וכ"ש עכשיו שאנו נוטלין כולנו ממי טמאים ונראה דהתם איירי לתרומה או לחולין שנעשו על טהרת תרומה ולא אתא לדיוקא אלא לגופיה דכשר לערות לידים ואף ע"ג דמטמא במגע לא חיישינן שמא יגע ולעיל מיניה תניא הכל כשרין ליטול ידים ואפילו טמא מת ואפילו בועל נדה שאינו מטמא [פ](בהיסט) ושמא כי היכי דקיל מנדה שאינו מטמא משכב תחתון [צ][אלא] כעליון ושטבילתו ביוסה"כ[ק] קיל מנדה שאינו מטמא בהיסט ומיהו קשיא הא דתנן במסכת כלים (פ"א מ"ג) למעלה מהן נבלה דמטמאה במשא למעלה מהן בועל נדה שמטמא משכב תחתון כעליון אלמא מטמא נמי במשא מיהו מצינן למימר דאע"ג דאינו מטמא במשא קאמר שפיר למעלה מנבלה כיון דאיכא חומרא חדא דלית בנבלה דה"נ תנן לעיל ומטמא באבן מסמא ותנן בתר הכי למעלה מהן מת שמטמא באהל אע"ג דאינו מטמא באבן מסמא ואומר ר"י דלא קשה מידי אפילו אי מטמא במשא כנבלה היינו דמטמא את הטהור הנושא אבל כשהוא נושא את הטהור כגון הכא שהוא נושא את המים לא מטמא כדאמר בפ' ר"ע בשבת (דף פג:) זה הסיטו של זב שלא מצינו לו חבר בכל התורה כולה שאם תכריע טומאה את הטהרה בכף מאזנים שיהא טמא: **חולין** הטבולין לחלה לאו כחלה דמו. דוקא לענין טבול יום כדאמרינן לעיל בפרק קמא (דף ז.) כל שודאי מטמא חולין כו': **ואם** נפל מרוקה ומדם טהרה על ככר של תרומה שהוא טהור. והכי תנן בריש פ"ב דטבול יום משקין היוצאין ממנו כמשקה הנוגע בהן אלו ואלו אין מטמאין מפ' ר"ת במשקה תרומה הנוגע בהן אלו ואלו אין מטמאין את הקדשים אבל מפסל פסלי ליה אבל תרומה אפילו אינה פוסלת כדתני הכא שאם נפל רוקה ודם טהרה על ככר של תרומה שטהורה ואין לפרש במשקה חולין הנוגע בהן דהא טבול יום אינו מטמא משקה חולין ומאי קאמר אלו ואלו אין מטמאין (קדשים) אפילו מפסל נמי לא פסלי ואין לפרש במשקה חולין שנעשו על טהרת הקדש דהא חזרו לומר בשמעתין דלאו כקדש דמו:

הרואה יום אחד עשר וטבלה לערב כו'. דספירת ערב לאו ספירה היא כדקאמר בגמרא ושוין בטבילת לילה שאינה טבילה מכאן קשה לפירוש רש"י שפירש בפ' ב' דזבחים (דף כג.) ובפסחים פרק כיצד צולין (דף פא.) דקאמר לר' יוסי דקאמר מקצת היום ככולו וזבה שראתה בשביעי שלה אינה סותרת לאחר טבילה ופריך התם אלא זבה גמורה היכי משכחת לה ומשני בשופעת אי נמי ברואה בשני בין השמשות ופי' רש"י הא דלא משני ברואה בלילות משום דלמ"ד מקצת היום ככולו לילה חשיבא ספירה ולא צריך עמוד השחר לטבול והשתא קשה דא"כ מתני' דלא כר' יוסי וכן מתני' דמגילה פ' הקורא (דף כ.) דתנן כולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר משמע דבלילה לא הוי ספירה ומפ'

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"ה מהל' מטמאי משכב ומושב הלכה ד:

סו ב מיי' פי"א מהל' אבות הטומאה הל"ט:

סז ג ד מיי' פ"ה מהל' מטמאי משכב ומושב הלכה ד:

סח ה מיי' פ"ג מהל' מעשר שני הל"ד:

סט ו מיי' פי"ג מהל' תרומות הל"א:

ע ז מיי' פ"ג מהל' תרומות הלי"ז:

עא ח מיי' פ"י מהל' אבות הטומאה הל"ד:

עב ט מיי' פ"ה מהל' מטמאי משכב ומושב הל"ז ופ"ו מהל' איסורי ביאה הלי"ז:

תוס' הרא"ש

מערה מים לפסח. אבל לא תגע בהן דחולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמו. והאי דנקט מערה ולא נקט אינה נוגעת לאשמועינן דאע"ג דאינה נוגעת לא אסרו לערות שמא תגע: בקודש דמו. הכי נמי הוה מצי למימר כתרומה דמו דאשכחן מאן דסבר הכי בפ' אין דורשין: אלו ואלו אין מטמאין. אומר ר"ת דהכי פירושו כמשקין של תרומה הנוגע בהם דאילו כמשק' חולין טהורין גמורים הן דאין טבול יום מטמא משקה חולין. אלו ואלו אין מטמאין היינו אין מטמאין קדש אלא פוסלין. אבל תרומה אפי' מיפסל נמי לא פסלי כדקתני מתניתין ואם נפל מרוקה או מדם טהרה שלה על ככר של תרומה טהור. ואין לפרש דמשקה חולין קאמר ובחולין שנעשו על טהרת הקדש דהא סבירא לן השתא דלאו כקדש דמו כמו שחזרו לומר הרי הן כמגע [טמא] מת לקדשים ומותרת אף ליגע בידים ואינן פוסלין את הפסח ואלו משקין היוצאין ממנו פוסלין את הקדש מדקתני על ככר של תרומה טהור מכלל דשל קדש טמא: הרואה י"א. ה"ה עשירי למ"ד בגמרא לא בעי שימור:

מסורת הש"ס

א) חולין פז: [זבחים עח. לה. לו. מנחות כב. פסחים סה:], ב) [תוספתא דאהלות פ"ד ה"ו ע"ש], ג) [חגיגה יט: חולין ב:], ד) [חולין ג:], ה) [סוטה כט: מעילה ח. ע"ש תוספתא דטהרות פ"א ה"ג], ו) [לעיל כט:], ז) פסחים לה. יבמות עד: [נגעים פי"ד מ"ג וע' בר"ש בהג"ה], ח) לעיל ז., ט) [עירובין ל: וש"נ], י) טבול יום פ"ב [מ"א ע"ש חולין פז:], כ) [במשנה ליתא], ל) [חולין פז:], מ) [יבמות עה.], נ) בס"א נוסף: למחר, ס) [וע"ע תוס' מנחות כב: ד"ה ור' יהודה סבר], ע) ס"א במשא, פ) רש"ל במשא, צ) רש"א,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מערה וכו' דתניא במס' ידים וכו'. בתוספתא הובא בר"ש ספ"א דידים: בא"ד קיל מנדה שאינה מטמא בהיסט כו'. ע' יומא ו ע"ב תד"ה שמטמא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' חוץ ממשקה הזב. שהוא אב הטומאה נמחק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' מערה אין נוגעת לא אלמא חולין וכו' אימא סיפא חזרו לומר כו' אלמא חולין. ד' מלות אלו אלמא. אימא סיפא. אלמא. נמחקו. וצ"ב כ"ז נמחק לדעת מהרש"א וכ"ה בר"ש משנה א' פ"ב דטבו"י יעו"ש: ב] שם מתני' מני אבא שאול היא. נ"ב ע' פאר הלכה דף ה ע"ג באורך ועוד שם דף ו' ע"ב ד"ה בזה:

מוסף רש"י

אין דם מבטל דם. דקסבר מין במינו לא בטל (חולין פז: ובעי"ז זבחים לה. עז:). **חולין שנעשו על טהרת הקדש.** אדם הרגיל לאכול קדשים מקבל עליו לאכול חולין בטהרת הקודש, כדי שיהו בני ביתו זהירין ובקיאין בטהרת הקודש (חגיגה יט:) או: שרוצה להרגיל עצמו בטהרת קדשים שאם יאכל שלמים או תודה יהא בקי בשמירתן (חולין ב:). **לאו כקדש דמו.** ואין חייב ליזהר בהו (שם ג:). **טבול יום תחילה לקדש.** דהוי ראשון ומשוי לקודש שני, דאותו שני עושה שלישי ורביעי בקודש ופוסל את התרומה (מעילה ח.). מעלה עשו בקודש להיות טבול יום אלו כראשון לטומאה ויטמא שני בקודש זה מזה, שאוכל שנגע בטבול יום נעשה שני ועושה את חבירו שלישי ושניהם קרויין טמאין שמקלקלין את אחרים והשלישי פוסל את הרביעי להיות הוא עצמו פסול, אבל לא יפסול את אחרים במגעו (סוטה כט:). **צריכה טבילה באחרונה.** יולדת שהיא טבולת יום כל ששים וששה, שהרי לסוף שבועים היא טובלת ואינה אוכלת בתרומה עד שיכלו ימי טוהר, כדכתיב בכל קדש לא תגע, וקאמרי ב"ש שצריכה לטבול לאור שמונים ואחד שהוא סוף שמונים (לעיל כט:). **מן המוקף.** סמוך, כמו (חולין עו:) מקיפין בגועי, שסומכים זו לזו ורואין אם דומות זו לזו (ערובין ל: ובעי"ז חולין ז.). **משקה טבול יום.** אותן משקין היוצאים ממנו הרי הן כמשקין שהוא נוגע בהן (חולין פז:). **ואלו ואלו אינן מטמאין.** דלא גזור בהו רבנן טומאה (שם פח.). **חוץ ממשקה הזב.** כגון שלשה מעיינות הזב המנויין בפרק דם הנדה (נד:) שהן אב הטומאה לטמא אדם וכלים, זובו ורוקו ומימי רגליו ושכבת זרעו של כל אדם, דילפינן מרוק, דכתיב וכי ירוק הזב, מה רוק שהוא מתעגל ומתאסף יחד ואח"כ יוצא, אף כל שהוא מתעגל ויוצא, ומשקין אחרים יוצאין ממנו שאינם אב הטומאה, לפי שאינם מתעגלים ויוצאים כרוק, ואלו הן דמעת עינו דם מגפתו וחלב האשה (חולין פח.).